Motion till riksdagen 1986/87:K107

Margit Gennser (m)

Ledning av den statliga förvaltningen (prop. 1986/87:99)

I propositionen behandlas regeringens och riksdagens insyn i och styrning av den statliga förvaltningen. Det lämnas förslag bl. a. till hur styrningen av myndigheterna skall kunna förstärkas. Vad som förstås med myndigheter anges inte i propositionen. Begreppet kan emellertid tolkas vitt, eftersom det på sina ställen i regeringens olika förslag enbart talas om "statlig verksamhet". I avsnitt 5 som behandlar den svenska förvaltningstraditionen får man i och för sig intrycket att propositionen enbart tar sikte på de myndigheter som lyder under regeringen i regeringsformens mening (se 11 kap. 6 p. s. 69). Denna senare tolkning är naturligtvis den enda riktiga, eftersom frågan om insyn i och styrning av det statliga området på det sätt propositionen avser inte gärna kan gälla den dömande verksamheten, även om den är "statlig".

I de delar av propositionen som närmare behandlar "myndighetschefer" och "myndigheternas ledning" görs dock i en hel del fall uttryckliga hänvisningar utan inskränkningar till domare och "domstolschefer". Oklarheten om och i vilken omfattning den dömande verksamheten, dvs. domstolarna och domarna, berörs av propositionens olika delar finns således. Det kan således inte uteslutas att regeringens avsikt är att bl. a. ordföranden i högsta domstolen, som måhända kan sägas vara "myndighetschef", skall omfattas av de förslag som gäller exempelvis regeringens befattning med utbildning och utveckling för högre chefer (avsnitt 7.5.5) eller att högsta domstolen och regeringsrätten ingår i regeringens tänkta ansvar för myndigheternas "chefsförsörjning" (avsnitt 7.5.3). I det förra fallet skulle det innebära att ordföranden i högsta domstolen (och ordföranden på avdelning i domstolen?) skulle träffas av förslagen till olika regeringsinitiativ med syfte "att stärka chefskompetens och bidra till förnyelse av verksamheten". I det senare fallet skulle justitieråden och regeringsråden omfattas av förslag som gäller bl. a. "möjligheter till ökad chefsrörlighet, ersättarplanering för chefsbefattningar, identifiering och utveckling av tänkbara chefer och – – – systematisk utveckling av chefer".

Redan de avsnitt av propositionen som nu har berörts visar hur illa anpassade förslagen är för den dömande verksamheten, domstolarna och domarna. Andra exempel kan anföras. Någon hänsyn till denna särskilda statliga verksamhet synes inte ha tagits i propositionen, även om ett helt avsnitt (8.7) i propositionen avser särbehandling för vissa myndigheter. Det kan sägas att det är så självklart att domstolarna är undantagna från förslaget, men då behöver deras omnämnande i andra delar av propositionen i vart fall förklaras eller förtydligas.

Mot bakgrund av att de myndigheter som närmast kommer att få i ansvar att verkställa de förslag som förs fram i propositionen, om den antas, behöver få de oklarheter undanröjda som nu finns i förslaget rörande den dömande verksamheten erfordras uttalande av riksdagen. Därmed skulle riksdagen också bidra till att värna denna särskilt grundlagsreglerade och viktiga del av den offentliga sektorn.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna vad som anförts om den nödvändiga särbehandling av den dömande verksamheten, domstolarna och domarna som måste iakttas vid handläggning av de frågor som berörs i propositionen.

Stockholm den 24 mars 1987

Margit Gennser (m)